

Datum

2022-09-13

Vår referens

Lars G Larsson

Utvecklingssekreterare

lars.g.larsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Ärende väckt av Miljöpartiet - Nämndinitiativ avseende avgifter för skyddat boende

ASN-2022-12956

Sammanfattning

Janne Grönholm (MP) och Louise Arndt (MP) har med stöd av 4 kap. 20 § kommunallagen väckt ett ärende i arbetsmarknads- och socialnämnden genom ett så kallat nämndinitiativ.

Av nämndinitiativet framgår att kvinnor som lever under hot av våld eller utsatts för våld kan söka hjälp av Malmö stad och få en plats på ett skyddat boende och att i de fall kvinnan har egna inkomster behöver hon betala en avgift till Malmö stad för boendeplatsen.

I nämndinitiativet framförs att det finns en risk att boendeavgiften vid skyddade boenden skapar en onödig tröskel som kan leda till att färre söker hjälp av Malmö stad. Det finns också, enligt nämndinitiativet, en risk att avgiften bidrar till att fler kvinnor med eller utan barn lämnar det skyddade boendet och söker sig tillbaka till den våldsamma partnern.

I nämndinitiativet föreslås att arbetsmarknads- och socialnämnden gör en översyn av boendeavgifter samt att arbetsmarknads- och socialnämnden i samband med översynen tar bort avgiften för personer som bor på skyddat boende.

Förvaltningen bedömer att det är lämpligt att utreda frågan om egenavgifter vid placering i skyddade boenden och föreslår därför att arbetsmarknads- och socialnämnden ska besluta att ge förvaltningen ett sådant uppdrag.

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningen att genomföra en översyn av boendeavgifter vid placering i skyddade boenden och återkomma i ärendet till nämnden.

Beslutsunderlag

- Nämndsinitiativ boendeavgifter våldsutsatta kvinnor - Miljöpartiet 2022-08-16
- G-Tjänsteskrivelse ASN 2022-09-28 Svar på nämndinitiativ från Miljöpartiet om avgifter för skyddat boende

Beslutsplanering

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2022-08-31

ASN presidieberedning 2022-09-07

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2022-09-15

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2022-09-28

Ärendet

Janne Grönholm (MP) och Louise Arndt (MP) har med stöd av 4 kap. 20 § kommunallagen väckt ett ärende i arbetsmarknads- och socialnämnden genom ett så kallat nämndinitiativ.

Av nämndinitiativet framgår att kvinnor som lever under hot av våld eller utsatts för våld kan söka hjälp av Malmö stad och få en plats på ett skyddat boende. Ifall kvinnan har egna inkomster behöver hon betala en avgift till Malmö stad för boendeplatsen.

I nämndinitiativet framförs att det finns en risk att boendeavgiften vid skyddade boenden skapar en onödig tröskel som kan leda till att färre söker hjälp av Malmö stad. Det finns också, enligt nämndinitiativet, en risk att avgiften bidrar till att fler kvinnor med eller utan barn lämnar det skyddade boendet och söker sig tillbaka till den våldsamma partnern.

I nämndinitiativet hänvisas till att det i arbetsmarknads- och socialnämndens *Rapport om hemlöshet och insatser mot hemlöshet* (ASN-2022-2719) kommer fram att många drabbade kvinnor och barn återvänder till förövaren efter en kort tid på skyddat område.

I nämndinitiativet föreslås att arbetsmarknads- och socialnämnden gör en översyn av boendeavgifter samt att arbetsmarknads- och socialnämnden i samband med översynen tar bort avgiften för personer som bor på skyddat boende.

Avgifter inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter

Kommunen får enligt 8 kap. 1 § SoL ta ut ersättning för uppehållet av vuxna personer som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård eller behandling i HVB eller i ett familjehem.

Högsta avgift är 80 kr per dygn och framgår av 6 kap. 1 § socialtjänstförordningen (SoF).

Kommunen får dessutom, enligt 8 kap. 1 § SoL, ta ut ersättning för andra stöd- och hjälpinsatser. Detta gäller oavsett vad som är huvudorsaken till stöd- och hjälpinsatserna.

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde 20-05-22 om tillämpningsbestämmelser avseende avgift för vissa insatser inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg (ASN-2020-3145).

Ärendet gällde egenavgifter vid vård och behandling för missbruk i HVB eller i familjehem, boende i HVB eller familjehem där personer är placerade av andra skäl än vård och behandling för missbruk samt andra typer av boenden med eller utan stöd/skydd.

Efter behandling av ärendet beslutade arbetsmarknads- och socialnämnden att egenavgift för

uppehållet för personer som får vård för missbruk enligt SoL eller LVM i HVB eller i familjehem ska bestämmas till det maxbelopp som framgår av 6 kap. 1 § SoF, det vill säga 80 kr/dag.

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade samtidigt att personer i HVB, familjehem som är placerade för annat än missbruksvård samt personer placerade för boende med eller utan stöd/skydd ska betala egenavgift.

Egenavgiften fastställdes till 73 kr/dag för logi enligt 8 kap. 1 § SoL samt 127 kr/dag för kost (frukost, lunch, middag) enligt 8 kap. 1 § SoL.

Enligt tillämpningsbestämmelserna ska en bedömning av den enskildes betalningsförmåga göras i samband med att egenavgiften fastställs.

Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att full avgift inte kan tas ut kan avgiften fastställas till ett lägre belopp eller helt sättas ned. Socialnämnden kan fatta beslut enligt 9 kap. § 4 SoL om eftergift avseende ersättningskyldighet. Gällande bestämmelser innebär att förvaltningen ska ta hänsyn till den hjälpsökandes ekonomiska situation och endast då det finns ekonomiskt utrymme ska avgift tas ut.

Arbetsmarknads- och socialnämnden tar också ut avgifter för familjerådgivning samt för insatsen familjestöd till barnfamiljer.

Enligt uppgift i förvaltningen hade totalt 91 personer med eller utan barn i juli 2022 en pågående insats i form av skyddat boende. Av dessa betalade fem personer egenavgift. Övriga personer var befriade från egenavgift.

Förvaltningen ser årligen över om det finns behov av förändringar av de taxor och avgifter som tas ut i förhållande till brukarna. De avgifter som är aktuella är de som gäller vid placering för missbruksvård, andra boendeplaceringar med eller utan stöd/skydd, familjerådgivning samt insatsen familjestöd. Vid behov av förändring tar förvaltningen upp ett ärende i arbetsmarknads- och socialnämnden.

Frågan om egenavgifter vid placering i skyddade boenden samt egenavgift för insatsen familjestöd för barnfamiljer har under innevarande år diskuterats inom förvaltningen och det har funnits en planering att utreda frågan och ta upp ett ärende i nämnden avseende dessa avgifter.

Förvaltningens överväganden

Förvaltningen möter många våldsutsatta personer i behov av skyddat boende. Det är vanligt att den enskilde, förutom fysiskt och psykiskt våld, är utsatt för olika former av ekonomiskt våld.

Det kan handla om att undanhålla ekonomin för partnern, att ta kontroll över hens konton eller bank-id, att skuldsätta hen eller att hindra hen från att arbeta.

Ekonomiskt våld kan ge långvariga och märkbara konsekvenser för den utsatta. Det är en del i strategierna i våldsutövningen att försätta den andra i vanmakt eller ekonomiskt trångmål.

Tillämpningsbestämmelserna för egenavgifter innebär att förvaltningen ska utreda den våldsutsatta personens betalningsförmåga och avgiften kan helt eller delvis sättas ned.

Förvaltningen har också möjlighet att besluta om eftergift av egenavgiften. I juli 2022 betalar endast fem av 91 personer som är placerade på skyddat boende, egenavgift.

Det är angeläget att egenavgifterna inte hindrar våldsutsatta att ansöka om stöd och hjälp och att de inte leder till att våldsutsatta lämnar skyddade boenden trots att behovet kvarstår.

Förvaltningen bedömer att det är lämpligt att utreda frågan om egenavgifter vid placering i skyddade boenden och föreslår därför att arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar att ge förvaltningen ett sådant uppdrag.

Barnperspektiv

Barn som lever i familjer där det förekommer våld är en särskilt utsatt grupp. Att kvinnor med barn som utsätts för våld har möjlighet att få hjälp och stöd i form av skyddat boende är därför betydelsefullt också för barnen.

En kommande översyn av egenavgifterna vid placering på skyddat boende får visa vilka konsekvenser utformningen av dessa kan ha för barn.

Jämställdhetsperspektiv

Jämställdhetspolitikens övergripande mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Våld i nära relation är ett stort samhällsproblem och konsekvenserna för enskilda personer som utsätts är omfattande. Personer som utsätts för våld i nära relation kan vara i behov av placering på skyddat boende.

När det gäller våld i nära relation så drabbas kvinnor i betydligt högre utsträckning än män. Egenavgifter vid placering på skyddat boende påverkar därför i större utsträckning kvinnor än män.

Ekonomiska konsekvenser

De egenavgifter som tas ut vid placering ska vara rimliga utifrån den enskilda personens ekonomiska situation och får inte hindra att utsatta personer söker hjälp eller lämnar boendet i förtid.

En översyn av egenavgifter får visa vilka ekonomiska konsekvenser dessa har för nämnden och för de personer som är i behov av skyddat boende.

Ansvariga

Petra West Stenkvisst Enhetschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef